

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:
 Miesięcznie 5 k. — h.
 Z odnośnieniem do domu . 6 k. — h.
Na prowincji z przesyłką pocztową:
 Miesięcznie 6 k. — h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.
 Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 5 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 5 po poł.
 Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Cena ogłoszeń:
 Na 1 str. wiersz drobnym pismem 2 k. — h.
 • III 1 . 20 .
 • IV — . 60 .
 Drobne za wyraz — . 20 .

Numer pojedynczy 30 halerzy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonjalnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16; J Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej

KINO Y. CZARY.

Tylko przez cztery dni!
 Od czwartku 7 listopada 1918 r. Najwybitniejsze arcydzieło sztuki kinematograficznej obecnego rozumu!

Męczennik serca

(Beethoven)

wstrząsająca tragedia tytana muzyki w 6 wielkich aktach.

Czarująca Wystawa! imponujące sceny masowe! Wyjątkowe zdjęcia! Najlepsi artyści sceny wiedeńskiej.

Obrazy ilustruje artystyczny kwartet pod dyrekcją p. FOGELMANA.

DZIS W „MIRAZU”
 pod dyrekcją T. Wołowskiego

Czwartek 7 i Piątek 8 listopada r. b.
Dwa ostatnie przedstawienia
 Farsy
„POTĘGI DUCHA”

W Sobotę dnia 9 listopada r. b.
Premjera w „Mirazu”
SŁODKIE GRYZETKI
 operetka w 1 akcie Reinhardta.
 Występy całego zespołu.

TEATR „CORSO”

Program № 12.

Od Czwartku dnia 7 Listopada 1918 roku.
I. część
 Królowa kinematografu wszechświatowej sławy **FERN ANDRA** w głośnym dramacie nastrojowym w 6-ciu częściach

ZDRUZGOTANA

II część
Podróż naokoło świata
 natura.

Muzyka kameralna pod kierunkiem p. W. JANISZEWSKIEGO.

Zmiany programów w **Poniedziałki i Czwartki.**

Szczegóły w programach.

Zarząd.

TELEGRAMY.

Komunikat niemiecki.

BERLIN, 5 listopada. (B. K.). Donoszą urzędownie:

ZACHODNIA WIDOWNIA WOJNY.

Na wczorajszym polu walki między Skaldą a Oisą odłączyliśmy się od przeciwnika. Ruchy odbyły się według planu. Dzisiaj miały tutaj miejsce tylko pojedyncze walki.

BERLIN, 6 listopada. (B. K.). Donoszą urzędownie:

Walki piechoty w nizinie Skaldy. Między Skaldą a Oisą odsunęliśmy się od przeciwnika. Wczorajem stał nieprzyjaciel na zachód od Bavai, na wschodnim skraju lasu Mormal, na wschód od Landrecies i na na wschód od Guise. Wykonaliśmy również większe ruchy między Oisą a Mozą. Wróg osiągnął na zachód od Aisne linję Marle, Dizey-Legros, Soly. Na wschód od Aisne byliśmy w kontakcie z nieprzyjacielem na północ od Lechesne i na zachód od Beaumont. Na południe od Dun uderzyli Amerykanie w lasach na wschodnich wzgórzach Mozy między Milly a Villosnes, odparliśmy ich i odebraliśmy las Epeny. Walki zakończyły się na grzbiecie wzgórz na wschód Mozy.

Niemcy będą pertraktowali z Fochem.

LONDYN, 6 listopada. (B. K.). Lloyd George oświadczył w parlamencie, że sprzymierzeni prosili Wilsona o powiadomienie rządu niemieckiego, aby tenże zwrócił się na

zwykłej drodze do Focha, o ile pragnie poznać zatwierdzone warunki zawieszenia broni.

Armja polska stroną wojną.

WASZYNGTON, 5-go listopada. (B. K.). Doniesienie Reutersa. Stany Zjednoczone uznały polską armję, jako autonomiczną i prowadzącą wojnę pod najwyższą władzą nowego Polskiego Komitetu Narodowego.

Amerykanie na Syberji.

WIEN, 6 b. m. (B. K.). Dzienniki petersburskie donoszą z Władystoku, że cała linja kolejowa syberyjska znajduje się pod zarządkiem amerykańskim.

Bolszewcy wracają do siebie!

WIEN, 6 listopada. (B. K.). Według dzienników berlińskich, rosyjski poseł Joffe, opuścił już wczoraj wieczorem Berlin, wraz z całym personelem.

Pożyczka wolnościowa w Czechach.

WIEN, 6 listopada. (B. K.). Czeskosłowackie Biuro prasowe donosi: Wydział narodowy postanowił jednogłośnie rozpisac „Pożyczkę wolnościową“ wysokości miljarða koron. Przyjął wniosek amnestji dla cywilnych i wojskowych.

Niemcy wkraczają do Tyrolu.

INSBRUCK, 6 listopada. (BK). Bawarskie ministerjum wojny zakomunikowało Narodowej Radzie tyrolskiej, w nocy 5 b. m. następującą depezę:

„Warunki zawieszenia broni między Austrją a koalicją zmuszają nas celem zabezpieczenia granic kraju wysłać wojska do północnego Tyrolu. Jednocześnie wojska te ułatwią i uporządkują odpływ ku wschodowi rozpuszczonych części wojsk austriackich, a kraj zabezpieczą od swawoli. Nasze strażę przednie w dn. 5 b. m. przekraczają granice. Wielkie siły postępują za nimi. Przychodzimy jako przyjaciele i oczekujemy, że ze strony niem.-aust.

Rady Narodowej i komend wojskowych ruchy nasze nie spotkają przeszkód. Jesteśmy zdecydowani utworzyć sobie drogę siłą zbrojną.

Dowodzący jenerał

Kraft von Dellmensingen.

Zerwanie stosunków

Niemiec z Rosją.

BERLIN, 5 listopada (B. K.). Biuro Wolffa. Rząd niemiecki zażądał od rządu rosyjskiego gwarancji, że w przyszłości organa tegoż nie będą prowadziły żadnej rewolucyjnej agitacji i propagandy przeciw państwowym urządzeniom w Niemczech i że za zamordowanie posła hr. Mirbacha będą winni odpowiednio ukarani. Rząd rosyjski prosił, by aż do spełnienia tych żądań odwołał swych urzędowych zastępców z Niemiec. Również z Rosji odwołano niemieckich zastępców.

Obwołanie republiki w Kielu.

BERLIN, 5 listopada. (BK). W Kielu wybuchła rewolucja. Strajkujący robotnicy i zbuntowani marynarze opanowali część floty i port — i proklamowali republikę. Oficerów rozbrojono. Ponieważ sekretarz stanu Hausmann nie mógł nic zrobić, wyjechali do Kielu posłowie Haase i Ledebour. Miasto Kiel, flota i kontrola nad środkami żywności są w rękach rewolucjonistów. Wszędzie powiewają czerwone sztandary.

Zabiegi o nierozbrajanie żołnierzy polskich.

WIEN, 5 listopada. (BK). Poselstwo polskie wysłało do prezydenta południowo-słowiańskiej Rady narodowej, Pogacznika, telegram z prośbą, aby zapobieżono odbieraniu broni żołnierzom polskim, wracającym z frontu.

Włosi zabrali 300.000 jeńców i 5.000 armat.

WIEN, 5 listopada (BK). Z wojennej kwatery prasowej: Komunikat sztabu włoskiego: Włochy, 4 listopada w południe. Wojna przeciw Austro-Wę-

grom, rozpoczęta pod naczelnem dowództwem króla 24 maja 1915 r., z nieznacznymi środkami bojowymi, i liczebnie mniejszą armją, trwała z niewzruszoną wiarą i zaciętą dzielnością przez 41 miesięcy. Austro-węgierska armja jest zniszczona. W czasie zaciętego oporu pierwszych dni bojowych i dniach następnym poniosła bardzo ciężkie straty, straciła olbrzymie materiały wszelkiego rodzaju i prawie wszystkie magazyny i składy. Do tej pory wpadło w nasze ręce 300.000 jeńców ze sztabami i 5.000 armat. Resztki jednej z najpotężniejszych armji uciekają w nieładzie.

Pełna Komisja Likwidacyjna przemieniła się w rząd dzielnicowy Galicji.

W dniu 5 b. m. odbyło się posiedzenie pełnej Komisji Likwidacyjnej pod przewodnictwem posła Witos. W skład której wzięli udział reprezentanci wszystkich stronnictw politycznych w ilości 23 członków.

Na wniosek Ptasia uchwalono powołać Prezydium Komisji Likwidacyjnej, w skład której weszli: Witos, Ptaś, Moraczewski i dr Tertil.

Komisję likwidacyjną zaś reprezentować ma 12 wydziałów pracy, odpowiadających niejako krajowym ministerstwom.

Na kierowników tych wydziałów powołano:

- Wydział administracji — hr. Lasocki.
- Wojsko — Wł. Tetmajer.
- Rolnictwo — Długosz.
- Roboty publiczne — Kędzior.
- Sądownictwo — Ptaś.
- Skarb — Smidt.
- Komunikacja — M. Starzewski.
- Aprovizacja — Moraczewski.
- Opieka społeczna i sanitarna — dr. Bobrowski.
- Górnictwo — Żuławski.
- Przemysł i handel — Zieleniewski.
- Oświata — Rychlik.

W każdym z tych działów obok już wymienionych przewodniczących urzędować będą zastępcy trzech innych stronnictw, które do kierownictwa dopuszczone zostaną.

Przewodniczącym pełnej komisji jest Witos.

Wojska amerykańskie w Gracu.

Od trzech dni są już w Gracu oddziały wojsk amerykańskich, przybyłe tam 80 samochodami.

Uгода czesko-polska na Śląsku.

Odbyła się w Polskiej Ostrawie druga konferencja zastępców „Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego” i „Narodowego Wyboru pro Slesko”. Z konferencji wydano następujący komunikat: „Rada Narodowa Ks. Cieszyńskiego”, po porozumieniu się z „Narodnym Wybo-rem pro Slesko”, dnia 5 listopada 1918 r. podpisała przez upelnomocnio-nych zastępców ugode, mocą której pro-wizorycznie rozgraniczyła sferę wpły-wów obu narodowości na Śląsku. Osta-teczne rozgraniczenie terytorjale określa rządzący w Warszawie i Pradze”.

Stacja Radjotelegraficzna

w Mor. Ostrawie jest w rękach czeskie-go wojska i do dyspozycji Nar. Viboru—donosi o tem czeska ag. teleg.

W Czechach wzorowy ład.

Przyjechali do Krakowa polscy ofice-rownie z północnych Czech niemieckich, którzy stwierdzają, iż na całej przestrze-ni do granicy galicyjskiej panuje w tak samych Czechach jak i na Śląsku pol-skim wzorowy ład i porządek. Na stra-ży tegoż stoją w Czechach i Morawach Sokoli czescy, mający najwyższą kome-ndę nad wszystkimi garnizonami, a na Ślą-sku oficerzy z ramienia polskiej Rady Narodowej.

Borysław w rękach polskich.

Komendant posterunku austriackiego w Borysławiu uciekł. Miejsceowa orga-nizacja P. O. W. pod komendą kap. Dąbkowskiego objęła pieczę nad mia-stem, które znajduje się całkowicie w rękach polskich. Żadnych zakusów ukra-jańskich na razie nie było. Zorganizowa-ni robotnicy miejscowi Polacy w liczbie kilku tysięcy zdecydowali się do obro-ny tego ważnego ośrodka przemysłowe-go kraju.

Bank Austro-Węgierski i Zakład kre-dytowy dla handlu i przemysłu.

Komisariat Rządu polskiego podaje do wiadomości, że Bank Austro-Węgier-ski i Zakład kredytowy dla handlu i przemysłu pozostaje nadal w Lublinie i prowadzić dalej będą swoje agendy pod kontrolą Komisarza Rządu polskiego.

Koalicja zajmuje Bukowinę.

Wojska koalicji przekroczyły już granicę Bukowiny. Do Czerniowiec przy-były już pierwsze wojska angielskie.

Marsz Francuzów na Pragę.

Według radiotelegraficznej wiadomo-sci z Paryża, Francuzi w trzech dniach wmaszerują do Pragi.

Bawaria zagrożona.

„Germanja” pisze o warunkach zawie-szenia broni z Austrią, co następuje: Także i ludy nieistniejącej już mo-narchji Naddunajskiej odczuć muszą cały ciężar pięści zwycięzcy. Za zawieszenie broni zapłacić muszą zupełną niemocą militarną. Żądają od monarchji, aby nie tylko zaniechała walki przeciwko wrogom swoim, ale także żeby się od-dała jako teren przemarszu przeciwko dotychczasowemu sprzymierzeńcowi swo-jemu. Była monarchja Naddunajska skutkiem rozpadnięcia się swego zmu-szona jest przyjąć twarde te warunki. Warunki zawieszenia broni weszły w ży-cie z tem mianowicie zastrzeżeniem, że nie przesądzą one warunków pokoju i z protestem przeciwko nędzy kraju, jako terenu przemarszu przeciwko Niem-com. Protest ten dla nas Niemców nie ma korzyści praktycznej. Nad protesta-mi koalicja przejdzie z zimnym uśmie-chem do porządku dziennego, o ile cho-dzi o doprowadzenie do upadku ostat-niej opory Europy środkowej. To też miarodajne czynniki Niemiec przystą-piły niezwłocznie do naradzenia się nad środkami, jakie dla bezpieczeństwa na-szego z warunków zawieszenia broni z Austrią wypływają. W Niemczech po-ludniowych mogą więc być zupełnie spo-kojni, bo, przede wszystkim, przemarsz wrogów naszych przez Austrię nie mo-że być dokonany z dziś na jutro, a na-stępnie dlatego, że i ze strony niemieckiej stało się wszystko w celu prze-szkodzenia wtargnięciu nieprzyjaciela do Bawarii.

Nowy Rząd w Lublinie.

Dowiadujemy się telefonicznie z Lublina, że podobno powstał tam rząd, o następującym składzie: Arci-szewski, Daszyński, Downarowicz M., Dubiel, Malinowski, Moraczewki, Poniatowski, Sieroszewski, Stolarski, Witos i Ziemięcki.

Odezwa

do ludności miasta i pow. Radom.

Ponieważ rozsiewane są po mieście naj-rozmaitsze trwożliwe pogłoski nie mające żadnych podstaw — jeszcze raz wzywamy ludność do spokoju, wszyscy winni niezwłocznie wrócić do swych codziennych zajęć.

By ludności bezrobotnej zapewnić źró-dło pracy i zaspokoić najważniejsze po-trzeby życiowe, zorganizowane zostały przy udziale Związków Zawodowych i In-stytucji współdzielczych: Urząd Żywno-sciowy, organizuje się roboty publiczne i uruchomienie przemysłu, jednocześnie z za-pewnieniem wyżywienia i pracy będą po-czynione kroki, by istniejące instytucje oparte na ordynacjach wyborczych byłych władz okupacyjnych zmieniły swoją fizj-ognomję opierając się na szerokich masach ludowych.

Od Was więc zależy, by pozyczenia te wydały pożądane owoce.

Nie wiercie rozsiewanym pogłoskom, gdyż pogłoski te rozsiewają ludzie tchórz-liwi, albo też zleci wolni.

Żadnych formacji partyjnych wojsko-wych niema i takowych się nie tworzy, wszystkie bowiem egzystujące formacje wojskowe podporządkowują się jedynie władzy wojskowej Komendanta placu.

Śmiało trzeba patrzeć w przyszłość w oczekiwaniu świetlanej chwili zwołania wielkiego jednoizbowego Sejmu ustawo-dawczego.

Radom, d. 5 listopada 1918 r.

Komisarz Rządu polskiego powiatu Ra-domskiego Z. Słomiński.

Komisja do przejęcia władzy z rąk oku-pantów: dr. Kelles-Krauz, W. Dębowski, R. Szczawiński, A. Rzewski i J. Wigura.

Obwieszczenie.

Z polecenia p. Komisarza Rządowego z dnia 2-go b. m. objąłem zamądz Elektrownią Ra-domską. Zawiadamiając o powyższym p. p. Konsumentów energii elektrycznej zaznaczam, że wszelkie dotychczasowe rozporządzenia byle-go o. i k. Zarządu Przemysłowego, tycaące się oszczędzania prądu pozostają nadal w swej mo-cy. Cena za prąd elektryczny zużyty w mie-sięcu listopadzie r. b. zostanie określona w po-rozumieniu z Zarządem miasta. Lokatorzy, wprowadzający się do mieszkań poprzednio zajętych na kwatery oficerów i urzędników au-strjackich, wlooi, o ile w mieszkaniach tych zastaną instalacje elektryczne, zawiadomić o tym Zarząd Elektrowni, w przeciwnym bowiem razie odpowiadać będą za bezprawne korzysta-nie z energii elektrycznej.

Inż. Fr. B I L E K, Dyrektor.

Radom, dnia 2 listopada 1918 roku.

KRONIKA.

Kalendarzyk. Dziś: † Gotfryda i Maura.

Jutro: Teodora M i Oresta.

Wschód słońca o godzinie 7.07. Zachód o godzinie 4.91

Radom, 7 listopada.

— **Wiadomości kościelne.** Od dn. 8 do dn. 17 b. m. będą odprawiane w kościele po Bernadyńskim nowenny do św. Stanisława Kostki.

— **Mianowania.** Od dn. 6 b. m. dy-rektor Wydziału Apropizacyjnego p. Normark zostaje dyrektorem Urzędu Apropizacyjnego Powiatowego, który mieścić się będzie w gmachu byłej Ko-mendy.

W dn. 8 b. m. podkomisarz tutejszej M. M. p. Woźnicki wyjeżdża do Opato-wa aby objąć tam stanowisko komisarza M. M. powiatowej.

— **Zniesione rozporządzenie.** Rozpo-rządzenie zakazujące ludności cywilnej chodzić po mieście po g. 9 wieczorem zostało z dniem 5 b. m. zniesione.

— **Nowi milicjanci.** Od dn. 6 b. m. codziennie między g. 10 i 12 w połud. ćwiczą się w mustrze na placu strażackim nowowstępujący do Milicji M. Ćwi-czenia te będą trwały parę dni.

— **O napisy niemieckie.** Dziwić się należy dlaczego nasi kupcy do tej pory nie zatoszczyli się o zniesienie napisów niemieckich na szyldach swych sklepów, które to napisy figurują nadal, jak za c. i k. rządów. Również powinni o tym pomyśleć i właściciele kinematografów usuwając z film objaśnienia w języku niemieckim.

— **Nafta.** Od dn. 7 b. m. sklepy dzielnicowe wydawać będą naftę na miesiąc listopad po 4 f. na kartę czer-woną „M” i po 3 f. na kartę czarną „W”.

— **Srostowania.** Jak się okazuje by-ła c. k. żandarmerja polowa niesłusznie posiadła o udział w wzmiankowanej w № 232 naszego pisma dużej kradzieży kamaszów z Banku Ludzkiego posługacza tegoż Banku Jana Ziółka oraz jego kolegów: Stanisława Łagowskiego i Juliana Grabowskiego. Milicja Miej-ska, która w następstwie tę sprawę roz-patrywała po należyтым śledztwie stwier-dziła, że wspomnieni wyżej do kradzieży nie należeli i puściła ich na wolność.

— **Do odebrania.** W niedzielę na ze-braniu kobiet pozostawiono czarną, dam-ską torebkę, wewnątrz z kwitem Elek-trowni na nazwisko Łoda. Za udowod-nieniem jest do odebrania w Admini-stracji „Głosu”.

— **Zmarli.** W dniu 5 b. m. zmarli: Agnieszka Kordasiowia lat 77, zam. w Radomiu, zm. w szp. św. Kazimierza. Bronisław Dawidowski lat 27, zm. w szp. św. Kazimierza. W dniu 6 b. m. Marjan Wasilewski lat 5, zam. w Radomiu. Jan Osuch lat 5, zam. na Glinicach.

Ze sceny i estrady.

Z teatru.

Dyrekcja teatru Polskiego prosi nas o zaznaczenie, że na 3 ostatnie przed-stawienia wejście do teatru, wobec usta-pienia austriaków z gmachu byłego gim-nazjum, odbywać się będzie przez głów-ne wejście od Rynku, czynna również będzie w antraktach palarnia.

Odegrane zostaną: w sobotę wieczór i niedzielę po południu obydwa przedsta-wienia po cenach zniżonych „Kościuszko pod Racławicami”, w niedzielę wieczór „Polacy w Ameryce”.

Z „Mirażu”.

„Miraż” z każdym programem postę-puje naprzód. Obecnie sympatyczny kie-rownik p. T. Wołowski przygotowuje na sobotę 9 b. m. świątyni operetkę Reinhardta p. t. „Słodkie gryzeczki”, oraz wymieniony program kabaretowy. Wstęp dozwolony tylko dorosłym. Dy-rekcja zaznacza, że przedstawiania w myśl rozporządzenia władz odbywać się będą normalnie od godz 8 i pół do godz. 10 i pół wieczorem.

W czwartek i piątek na życzenie pu-bliczności dwa ostatnie przedstawienia znakomitej farsy p. t. „Potęgi ducha”.

OFIARY

złożone w Administr. „Głosu Radomskiego”

Na Ochronę III-clą, zamiast światła na grób ś. p. Józefa Kondratowicza, składa Kondratowiczowa kor. 10.

Intendantura Wojskowa m. Radomia

przyjmuje zaoferowania na rzecz Woj-ska Polskiego. Ofiarodawców uprasza się o łaskawe załączenie wykazu: co, ilość i od kogo. 1201—0

Zginęła umysłowo - chora Kamila Fik, lat 20 z Turubina, włosy oleim-no błę, w zniszczonym ubraniu w chustec. Ktoby mógł dać pewne informacje proszę po-dać takowe do biura „Reklama”—Lublin, Koś-ciuszki 8. 1203—1

Potrzebny pokój do wynajęcia umeblowany z frontem wejściem w okolicy ul. Lubelskiej Oferty proszę nadsyłać d. Administracji „Głosu” pod „pokój”. 1202—0

Teatr Polski H. CZARNECKIEGO

Uwaga!

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Poleca:

Tekturę smołowcową, Cement, Wapno, Gwo-ździe. Rury wodociągowe i kanalizacyjne, Łączniki do rur, Lampki elektryczne.

Redaktor: Henryk Niedźwiedzki.

Dwa Uroczyste Przedstawienia

W sobotę po cenach zniżonych W niedzielę
dnia 9 listopada dnia 10 listopada
godz. 8 wieczorem godz. 4 po poł.

Kościuszko pod Racławicami

statuka historyczna w 6 obrazach Wł. L. Anczyca.

W przedstawieniu przyjmuje udział z górą 100 osób.

Wejście do teatru od Rynku.

Ostatnie Pożegnalne Przedstawienie

Benefis Dyrektora Henryka Czarneckiego

W niedzielę dnia 10 listopada

Polacy w Ameryce

utwór sceniczny w 4 aktach ze śpiewami i tańcami.

Tańce — Ewolucje.

Wielkie divertissement baletowe.

Uwaga!

Radomska Fabryka smarów

WŁAŚCICIELE

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński „STEMAR”

BIURO SPRZEDAŻY: Radom — Plac 3-go Maja № 1.

POLECA: Oleje maszynowe i cylindrowe.

Smary do osi, trybów, smar do lin stalowych i konopnych.

Tłuszcz „Tovote’a, Dzlegić i t. p.

Druk „J. K. Trzebiński”—Radom.

Wydawnictwo Gazety: „Głos Radomski”.